

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет економіки та управління

Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

підготовки магістра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-професійної програми Менеджмент організацій

Силабус освітнього компонента «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування,
спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою
Менеджмент організацій

Розробник: Левицький В. В., доцент кафедри менеджменту та адміністрування,
кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено

Гарант ОПІ
Менеджмент організацій

Лариса ЮЩИШИНА

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
менеджменту та адміністрування**
протокол № 8 від 11 січня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Лариса ЧЕРЧИК

І. Опис освітнього компонента

Питання освітнього компонента		
Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент, Менеджмент організацій магістр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання <u>2022-2023</u>
		Семестр 2-ий
		Лекції <u>22</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>18</u> год.
		Самостійна робота <u>72</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації <u>8</u> год.
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання		Українська
Сторінка курсу в MOODLE		https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=597

ІІ. Інформація про викладача

Левицький Віктор Володимирович

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Контактна інформація викладача:

Телефон: 095-595-4898

Електронна пошта: Levytskyj.Viktor@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Фінансовий менеджмент» належить до переліку вибірових. Він забезпечує професійний розвиток здобувача вищої освіти та спрямований на формування фахових компетенцій у сфері формування системи знань з управління фінансами підприємства, операційною та інвестиційною діяльністю, визначення стратегії й тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітній компонент «Фінасовий менеджмент» є суміжним і тісно пов'язаним із такими освітніми компонентами як «Мотивування та лідерство», «Менеджмент організацій».

Постреквізити: «Менеджмент ресурсів та витрат», «Системний менеджмент», «Антикризовий менеджмент».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента «Фінансовий менеджмент» є формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань з питань фінансового управління підприємствами різних організаційно-правових форм та форм власності в умовах ринкової економіки; формування теоретичної та методологічної бази необхідної для вільного володіння сучасними методиками стратегічного та оперативно-тактичного фінансового менеджменту, а також опанування основних підходів щодо вибору, обґрунтування та реалізація ефективних фінансових рішень в процесі управління.

Основні завдання освітнього компонента «Фінансовий менеджмент» є: вивчення сутності та методологічних основ фінансового менеджменту; управління фінансовими ризиками та застосування інструментів антикризового управління підприємством; набуття навичок управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, активами; оволодіння методикою визначення вартості капіталу та з'ясування методів оптимізації його структури.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетенція (ІК). Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК13. Здатність діагностувати окремі бізнес-процеси організації та забезпечувати ситуативне управління.

СК14. Здатність знаходити та оцінювати нові ринкові можливості розвитку бізнесу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний

науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах

ПРН 14. Володіти методами діагностики фінансово-господарського стану організації, аналізу стану зовнішнього середовища.

ПРН 15. Вміти приймати рішення щодо ефективного планування витрат та використання ресурсів.

ПРН 16. Розробляти плани інвестиційних проєктів та обґрунтовувати інвестиційну привабливість заходів.

5. Структура освітнього компонента

Структура освітнього компонента (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. Роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1.						
Теоретично-прикладні засади дослідження ролі та особливостей організації фінансового менеджменту на підприємстві						
Тема 1. Теоретичні засади дослідження фінансового менеджменту	12	2	2	8	-	ПО /10
Тема 2. Аналіз та планування в системі фінансового менеджменту	15	4	2	8	1	ПО, ПЗ/10
Тема 3. Вартість грошей у часі	13	2	2	8	1	ПО, Т, ПЗ /10
Тема 4. Управління інвестиційними проєктами	13	2	2	8	1	ПО, Т, ПЗ /12
Тема 5. Управління фінансовими активами та методи їх оцінки	13	2	2	8	1	ПО, ПЗ/10
Разом за модулем 1	66	12	10	40	4	52
Змістовий модуль 2.						
Фінансовий менеджмент як система управління ефективною діяльністю підприємства						
Тема 6. Управління оборотними та необоротними активами підприємства	13	2	2	8	1	ПО, Т, ПЗ/12
Тема 7. Вартість і структура капіталу підприємства	15	4	2	8	1	ПО, ПЗ/12
Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємства	13	2	2	8	1	ПО, Т, ПЗ/12
Тема 9. Антикризове фінансове управління на підприємстві	13	2	2	8	1	ПО, ПЗ/12
Разом за модулем 2	54	10	8	32	4	48
Всього годин / Балів	120	22	18	72	8	100

Форма контролю: поточне оцінювання (усне оцінювання або письмова контрольна робота (ПО), фронтальне опитування (ФО), есе чи реферат (Е), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), виконання практичних завдань (ПЗ), розгляд кейсів (К), модульний контроль, підсумковий контроль у формі заліку.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Фінансовий менеджмент» передбачає:

- підготовку до аудиторних (практичних) занять;
- опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань);
- розв'язання практичних та тестових завдань;
- розв'язання задач;
- підготовку до усіх видів контролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. Здобувач вищої освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf). Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем вищої освіти результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання здобувачів вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи

обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал).

Політика виставлення балів. Враховуються результати поточного оцінювання (100 балів). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час занять; не допускаються пропуски та запізнення на заняття; заборонено використання мобільного телефону, планшета чи інших мобільних пристроїв під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку передбачає оцінку засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру.

Така оцінка виставляється та заноситься до залікової відомості й індивідуального навчального плану здобувача у день проведення заліку за умови обов'язкової присутності здобувача вищої освіти.

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом: поточне оцінювання (письмова контрольна робота), фронтальне опитування, бліц-опитування, есе чи реферат, тести, розгляд ситуаційних завдань, виконання практичних завдань.

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді семестрового заліку. Залік з освітнього компонента виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач вищої освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів за залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100 балів.

Така оцінка виставляється та заноситься до залікової відомості й індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти у день проведення заліку за умови обов'язкової присутності здобувача вищої освіти.

Порядок організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Перелік питань до заліку

1. Сутність та функції фінансів. Фінансові відносини підприємства та їх види.
2. Сутність фінансового менеджменту та принципи його організації на підприємстві
3. Основна мета, задачі та функції фінансового менеджменту.
4. Організаційна структура побудови системи фінансового менеджменту на підприємстві.
5. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.
6. Аналіз фінансового стану підприємства.
7. Системи та методи фінансового планування.
8. Організація фінансового контролю на підприємстві.
9. Управлінський облік у фінансовому менеджменті.
10. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту.
11. Фінансовий аналіз в системі фінансового менеджменту.
12. Фінансові показники та коефіцієнти, які застосовуються у фінансовому менеджменті.
13. Сутність і види грошових потоків підприємства.
14. Методи розрахунку величини грошового потоку та оцінка руху грошових коштів підприємства.
15. Напрями оптимізації грошових потоків підприємства.
16. Управління електронними грошовими потоками.
17. Час як фактор у фінансових розрахунках.
18. Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі.
19. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення.
20. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету.
21. Аналіз часових рядів і методи фінансового прогнозування.
22. Сутність діагностичного аналізу підприємства.
23. Ключові фінансові показники діяльності підприємства.
24. Аналіз показників прибутковості (рентабельності) та ділової активності підприємства за системою «Дюпон».
25. Методика оцінювання кредитоспроможності позичальника.
26. Сутність інвестування та особливості формування інвестиційного прибутку підприємства.
27. Реальні інвестиційні проекти: принципи та методи оцінки їх ефективності.
28. Управління активами підприємства.
29. Базова модель оцінки фінансових активів.
30. Оцінка боргових та дольових цінних паперів.
31. Конвертовані цінні папери: сутність, основні характеристики, оцінка.
32. Використання конвертованих фінансових інструментів у фінансуванні підприємств.
33. Варанти та їх роль у мобілізації джерел фінансування.
34. Опціони та їх основні види. Призначення опціонів.
35. Дохідність фінансових активів: види та оцінка.

36. Сутність, функції та роль прибутку в умовах ринкової економіки.
37. Формування та використання прибутку в ринкових умовах.
38. Аналіз рентабельності діяльності підприємства.
39. Оптимізація управління прибутком підприємств.
40. Управління основним капіталом підприємства.
41. Нематеріальні активи підприємства, методи їх оцінки та управління.
42. Регулювання оборотних активів підприємства.
43. Управління вартістю компанії як цілісного майнового комплексу.
44. Сутність та класифікація оборотних активів як об'єкта управління фінансами підприємства.
45. Політика підприємства в області управління оборотними активами.
46. Управління основними елементами оборотних активів підприємства.
47. Оцінка ефективності управління оборотними активами підприємства.
48. Зміст та етапи політики управління необоротними активами.
49. Фінансові аспекти оновлення необоротних активів.
50. Управління фінансуванням необоротних активів.
51. Вартість капіталу підприємства та сфери її застосування у фінансовому менеджменті.
52. Вартість окремих джерел капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу.
53. Зважена гранична вартість капіталу.
54. Структура капіталу підприємства та її оптимізація.
55. Операційний та фінансовий леверидж та їх роль у формуванні структури капіталу підприємства.
56. Дивідендна політика підприємства та фактори, що її визначають.
57. Основні теорії дивідендної політики підприємства.
58. Типи дивідендної політики підприємства.
59. Форми виплати дивідендів.
60. Дивідендна політика підприємства та регулювання курсу акцій.
61. Ризик менеджмент як складова частина фінансового менеджменту.
62. Політика управління фінансовими ризиками на підприємстві.
63. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків.
64. Зовнішнє страхування ризиків підприємства та шляхи забезпечення його ефективності.
65. Класифікація фінансових ризиків підприємстві.
66. Методи оцінки фінансових ризиків на підприємстві.
67. Диверсифікація інвестицій і мінімізація ризику фінансового портфеля підприємства.
68. Управління валютними ризиками підприємства.
69. Загальні принципи фінансового планування.
70. Стратегічне планування діяльності підприємства.
71. Методичні засади процесу бюджетування на підприємстві.
72. Аналіз беззбитковості та цільове планування прибутку.
73. Сутність, види і процедури банкрутства.
74. Методичні підходи до виявлення ситуації банкрутства.

75. Політика антикризового фінансового управління на підприємстві при загрозі банкрутства.
76. Зміст та етапи управління санацією та оцінка ефективності її здійснення.
77. Антикризове індикативне планування.
78. Фінансовий аналіз за відкритими та закритими даними.
79. Напрями стабілізації показників фінансового стану підприємства при загрозі банкрутства.
80. Методи реструктуризації діяльності підприємства.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпіаліді О. Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с.
3. Левицький В. В. Фінансовий менеджмент : конспект лекцій. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, факультет економіки та управління, кафедра менеджменту та адміністрування. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. 94 с.
4. Левицький В. В. Фінансовий менеджмент : методичні вказівки до практичних занять. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, факультет економіки та управління, кафедра менеджменту та адміністрування. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. 66 с.
5. Лісовий А. В. Стратегічний аналіз: навчальний посібник. Ірпінь : УДФСУ, 2021. 234 с.
6. Нестерова С. Фінансовий менеджмент: практикум. Київ : Кондор, 2019. 280 с.
7. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

Додаткова

1. Економіка підприємства : підручник [електронне видання] / [Ліпич Л. Г., Загоруйко В.Л., Кулинич М.Б., Кушнір М.А., Левицький В.В. та інші] ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич, Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 768 с.

2. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.

3. Levytskyi V.V. The optimization of system financial management of enterprise based on the analysis of investments in its marketing activities. *Економічний часопис ЧНУ імені Лесі Українки*. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. № 2(18) С.101-107. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2019-02-101-108>

4. Левицький В.В. Інтегрований підхід до формування моделі прийняття управлінських рішень на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2021.№26. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-22>

5. Левицький В.В. Формування адаптивно-організаційного механізму управління на засадах ймовірнісних характеристик руху фінансових потоків підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1215>

6. Levytskyi V.V. Modeling of business processes on the basis of building an optimal system of complexing adaptive-organizational mechanism management of enterprises. *Економічний часопис ВНУ імені Лесі Українки*. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. № 2(30) С.63-71. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-02-63-71>

7. Duhaime, Irene M., Michael A. Hitt, and Majorie A. Lyles (eds), *Strategic Management: State of the Field and Its Future* (New York, 2021; online edn, Oxford Academic, 21 Oct. 2021).

8. Erasmo Giambona, John R. Graham, Campbell R. Harvey, Gordon M. Bodnar (2018). *The Theory and Practice of Corporate Risk Management: Evidence from the Field*. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/fima.12232>.

Інтернет-ресурси

1. Про вищу освіту. Закон України №1556-VII від 01.07.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

6. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html

7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

8. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

9. Національна рамка кваліфікацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

10. Нормативно-правова база Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>

11. Офіційний сайт Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://vnu.edu.ua/uk>

12. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському

просторі вищої освіти (ESG). URL: [standards-and-guidelines for qa in the ehea 2015.pdf \(erasmusplus.org.ua\)](#)

13. Статут Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2020. URL: [https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2020-10/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82%20%D0%92%D0%9D%D0%A3%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%B8%D0%B9.pdf](#)